

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Avantprojecte de llei de reforma de les pensions: com són ara i com seran les pensions del futur immediat

19-07-2021

El 6 de juliol el Consell de Ministres va aprovar l'**Avantprojecte de llei de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions**, fruit de l'acord aconseguit el dia 1 de juliol entre el Govern i els interlocutors socials (CEOE, CEPYME, CCOO i UGT), que són les organitzacions empresarials i sindicals més representatives a l'Estat espanyol. Aquest acord, en paraules del ministre José Luis Escrivá, "elimina la incertesa sobre les pensions, i ho fa assegurant-ne la suficiència, reforçant la sostenibilitat del sistema a mitjà i llarg termini i introduint-hi elements d'equitat". D'altra banda, recull bona part de les recomanacions que el [Pacte de Toledo](#) va aprovar l'any 2020, algunes de les quals són incloses en el [Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència](#).

En concret, les principals mesures que figuren en aquest Avantprojecte i que hauran de passar els successius tràmits fins que s'iniciï el debat parlamentari, amb la finalitat que un dia s'incorporin al [text refós de la Llei general de la Seguretat Social](#), són les següents:

- 1. Amb la finalitat de garantir el poder adquisitiu de les pensions, es corregeix la fórmula de càlcul de la revaloració de les pensions, tornant al referent de la inflació mitjana anual registrada en l'exercici anterior, tal com proposava el Pacte de Toledo en la Recomanació 2. S'abandona, d'aquesta manera, el vigent sistema de revaloració de les pensions, recollit en l'actual article 58 del TRLGSS, que està vinculat a factors com ara l'evolució dels ingressos i les despeses del sistema, la variació en el nombre total de pensionistes o l'anomenat "efecte substitució". Cal tenir en compte, no obstant això, que aquest sistema ja estava suspès des de l'any 2018, però en l'Avantprojecte es pretén que el referent de la inflació es converteixi en un mecanisme estable de revaloració, de manera que a partir de l'1 de gener de cada any s'incrementin de manera automàtica les pensions d'acord amb la inflació registrada l'any anterior, que garanteix en tot cas que les pensions mai patiran un descens, fins i tot en el cas que la inflació llanci xifres negatives.
- 2. Un segon grup de mesures de l'Avantprojecte estan adreçades a aconseguir que l'edat efectiva de jubilació s'acosti gradualment a l'edat ordinària de jubilació. L'any 2020 l'edat ordinària de jubilació va ser de 65 anys i 10 mesos per als qui tinguessin carreres de cotització inferiors a 37 anys, i de 65 anys per a la resta dels ciutadans; no obstant això, l'edat mitjana efectiva de jubilació va ser de 64 anys i 6 mesos. La primera d'aquestes mesures és la revisió de les jubilacions anticipades voluntàries, actualment regulades en l'article 208 del TRLGSS. En aquest sentit, i com primer aspecte

nou, els coeficients reductors aplicables en funció del període d'avançament de l'edat de jubilació s'apliquen sobre la quantia de la pensió, i no sobre la base reguladora, com es feia fins ara. A més, aquests coeficients són mensuals -actualment són trimestrals- i s'afavoreixen les carreres de cotització més llargues.

- 3. Pel que fa referència a la **jubilació anticipada per causa no imputable al treballador o treballadora, o jubilació involuntària**, regulada actualment en l'article 207 del TRLGSS, també s'estableixen coeficients mensuals, i s'apliquen les reduccions sobre la quantia de la pensió en lloc de fer-ho sobre la base reguladora. D'altra banda, s'apliquen els mateixos coeficients que en la modalitat voluntària en els dos anys anteriors a l'edat de jubilació ordinària quan el nou coeficient resulti més favorable que el vigent actualment.
- 4. També es fa referència a la **jubilació anticipada per raó de l'activitat**, actualment regulada en l'article 206 del TRLGSS, per modificar el procediment de sol·licitud i introduir més detall en els indicadors de penúria o perillositat que determinen l'accés a aquesta modalitat d'anticipació de la jubilació, amb la pretensió que pugui ser més efectiva.
- 5. A més d'aquests ajustos en les jubilacions anticipades, l'Avantprojecte desenvolupa noves mesures en relació amb la denominada **jubilació demorada**, actualment regulada en l'article 210.2 del TRLGSS. L'Avantprojecte disposa l'exoneració de les quotes per contingències comunes, excepte les corresponents a la incapacitat temporal, des del moment en què s'acrediti el compliment de l'edat ordinària de jubilació que en cada cas correspongui. D'altra banda, es milloren els coeficients addicionals d'increment de les pensions en aquests casos, que passen a ser del 4% per cada any complet de demora en l'accés a la pensió. Com a gran novetat en aquesta matèria, s'estableix un sistema alternatiu a aquests increments percentuals addicionals de les pensions, consistent en la percepció, per una sola vegada, d'una quantitat a tant alçat, la quantia de la qual dependrà de la quantia de la pensió i de la durada de la carrera de cotització acreditada en cada cas. També s'admet la possibilitat que es combinin totes dues opcions, és a dir, que s'apliqui un menor increment percentual de la pensió i alhora es percebi una quantitat, també menor, a tant alçat.
- 6. Com no podia ser d'una altra manera, l'Avantprojecte conté també determinacions sobre la regulació de la denominada **jubilació forçosa**, recollida actualment en la [disposició addicional desena del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors](#). En aquests moments, es permet que els convenis col·lectius estableixin clàusules d'extinció forçosa del contracte de treball quan el treballador o treballadora aconsegueixi l'edat ordinària de jubilació, però únicament quan acrediti els requisits per tenir dret al 100% de la pensió i l'empresa apliqui, simultàniament, mesures que afavoreixin la qualitat de l'ocupació. Doncs bé, l'Avantprojecte disposa que aquestes clàusules dels convenis col·lectius no es puguin establir per a edats inferiors als 68 anys, excepte en determinats sectors d'activitat i amb la condició que s'hi incrementi la participació de la dona. Aquestes novetats afecten únicament els nous convenis col·lectius, de manera que els ja existents en el moment en què aquesta reforma entri en vigor es mantenen en els termes en què van ser aprovats.
- 7. En la mateixa línia d'afavorir la permanència dels treballadors de més edat en el mercat de treball, l'Avantprojecte estableix un **incentiu per a les situacions d'incapacitat temporal dels treballadors amb edats iguals o superiors a 62 anys**. En aquests casos, es redueixen les quotes empresarials per contingències comunes de la Seguretat Social en un 75% durant tot el temps en el qual el treballador o treballadora romangui en situació d'incapacitat temporal.
- 8. L'Avantprojecte conté també mesures de garantia de la sostenibilitat financera del sistema, com ara que la llei de pressupostos generals de l'Estat de cada any hagi d'incloure una **transferència de l'Estat al pressupost de la Seguretat Social** per finançar els conceptes que encara afecten la separació de les fonts de finançament, en els termes ja recomanats pel Pacte de Toledo.
- 9. Desapareix l'anomenat "factor de sostenibilitat", que va introduir la [Llei 23/2013, de 23 de desembre](#), i que actualment apareix recollit en l'article 211 del TRLGSS. No obstant això, cal tenir en compte que actualment no s'aplica aquest factor corrector de les pensions, que vincula la quantia a l'evolució de l'esperança de vida, ja que la [Llei 6/2018, de 3 de juliol](#), ho va deixar en suspens fins al dia 1 de gener de 2023. L'Avantprojecte proposa la desaparició definitiva d'aquest factor de sostenibilitat i anuncia la

necessitat d'un procés de negociació, en el marc del diàleg social, per substituir-lo per un **mecanisme d'equitat intergeneracional**, que haurà d'operar a partir de l'any 2027.

- 10. Es disposa el manteniment de l'anomenada "**clàusula de salvaguarda**", que garanteix la protecció dels drets de jubilació dels treballadors d'edats avançades que hagin perdut la feina abans de l'any 2013 i que no s'hagin pogut reincorporar al mercat de treball.
- 11. Finalment, l'Avantprojecte fa referència a la creació de l'**Agència Estatal de la Seguretat Social**, que es convertiria en l'únic organisme de gestió del sistema, en el qual s'integrarien les actuals entitats gestores i els serveis comuns d'aquest.

Amb la finalitat de complir els compromisos que es deriven del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat davant la Unió Europea, el Govern de l'Estat ha decidit tramitar aquest Avantprojecte per la via d'urgència, per la qual cosa hem d'estar atents a l'evolució d'aquesta tramitació en els pròxims mesos.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació